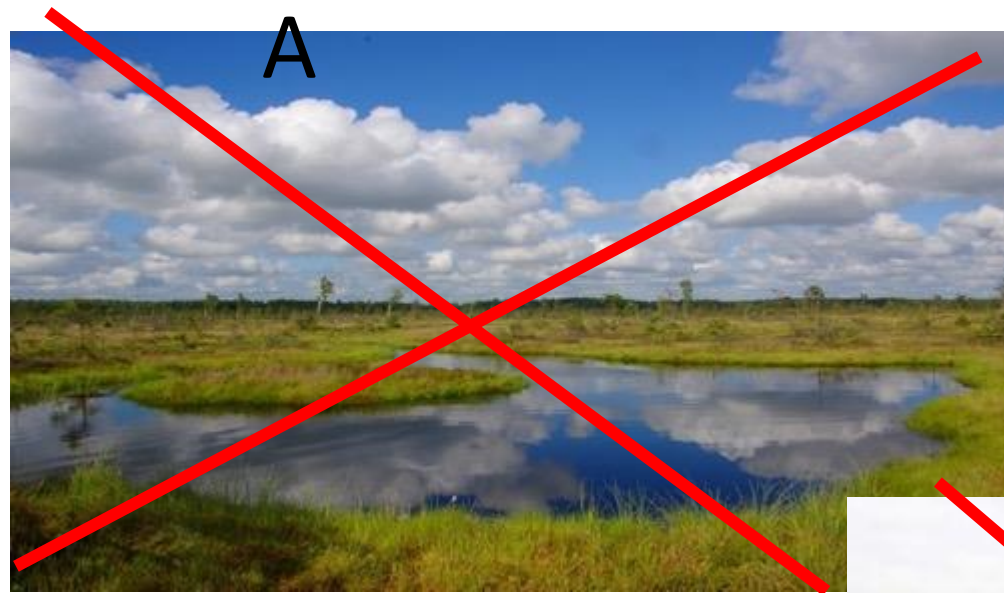

Durpžemių vaidmuo klimato kaitos kontekste žemės ūkyje

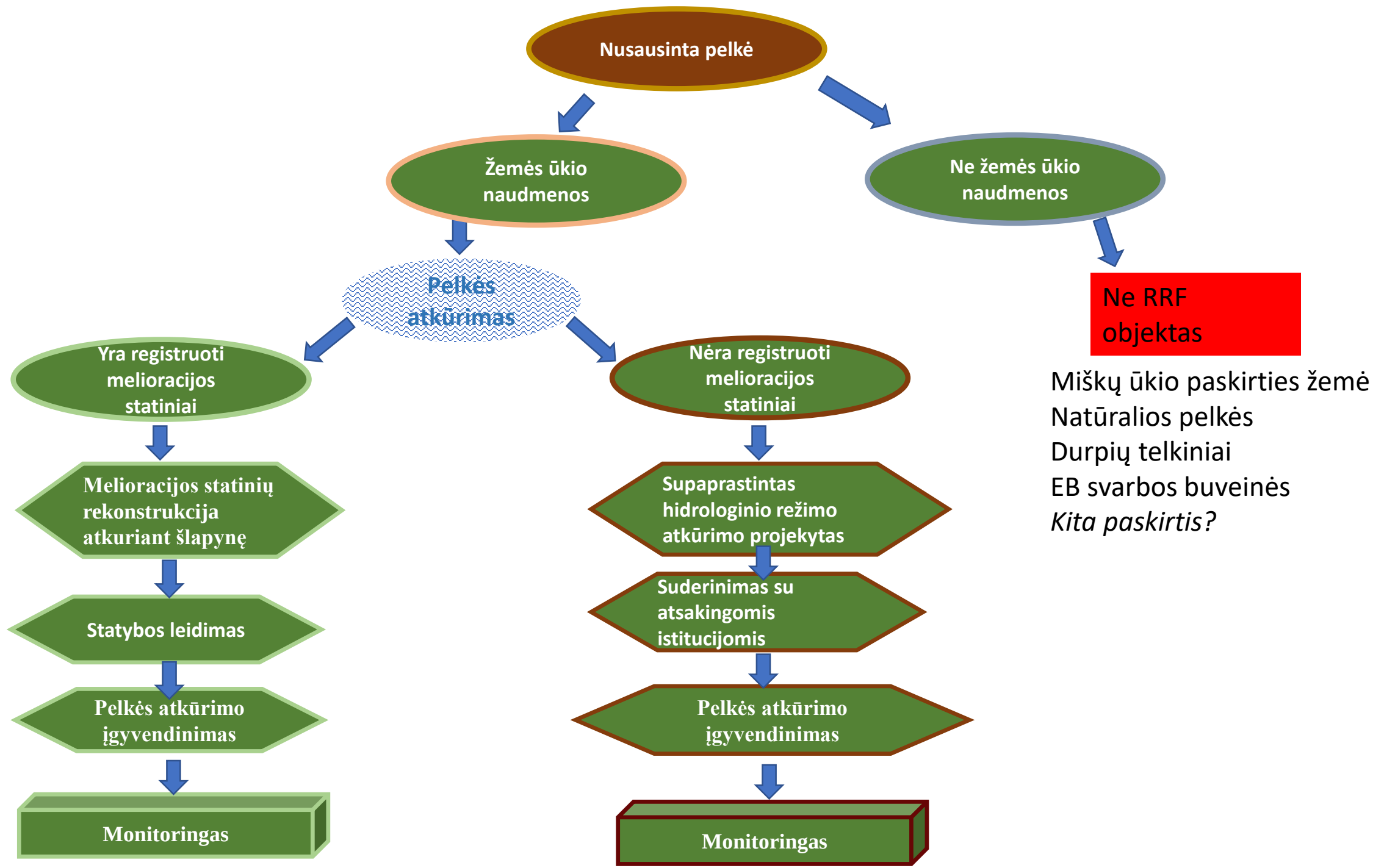
Išmokų už plotus skyrius
Agnė Prakapienė
2022-03-31

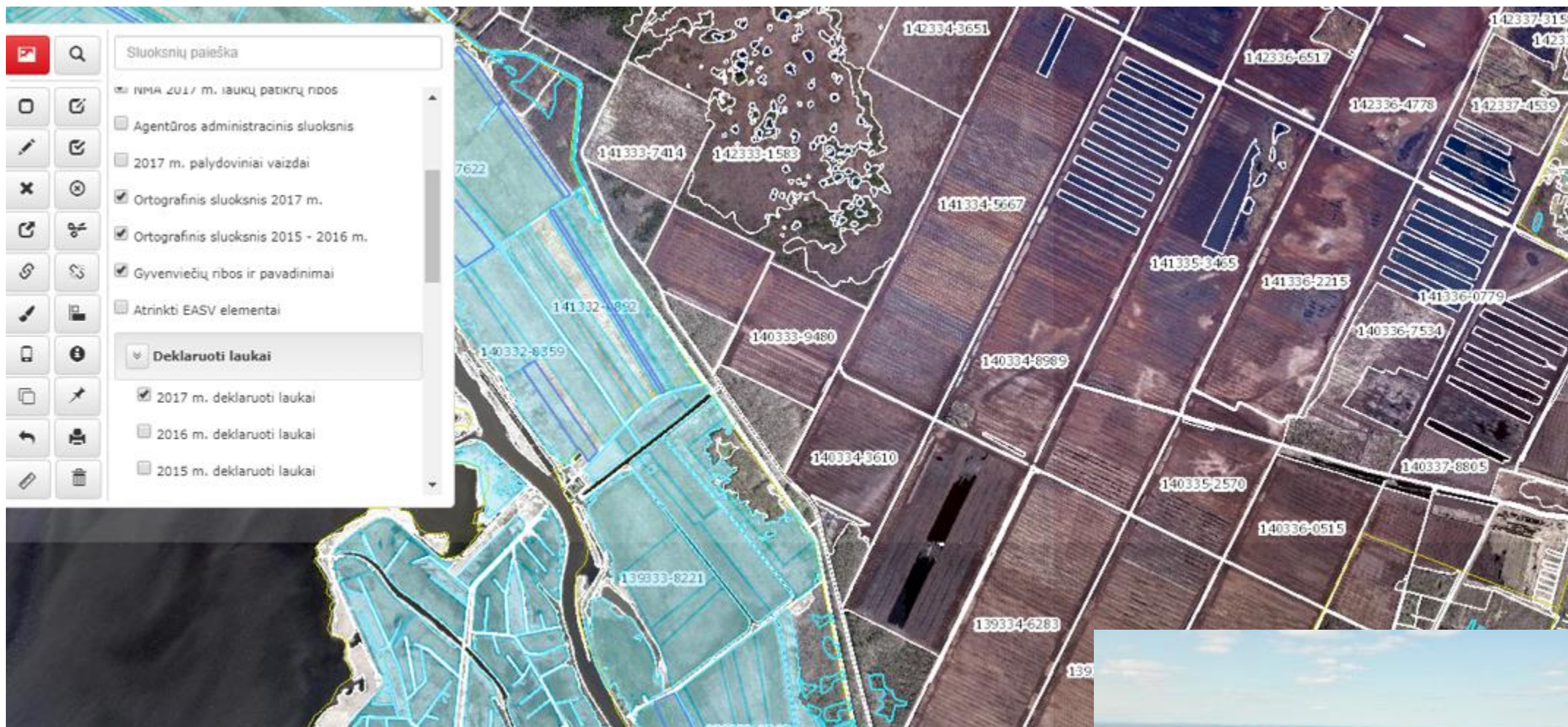
Turinys

1. Tinkamos vietovės parinkimas
2. Projektinių sprendinių parinkimas
3. Projektavimas
4. Įgyvendinimas
5. Monitoringas

~ 5-6 mēn.

1 Etapas – tinkamos vietovės parinkimas

- Durpė! Durpynas pagal vieną ar kitą duomenų bazę.
- Žemės ūkio naudmenos.
- Dirvos agrocheminių tyrimų atlikimas, jei kitaip neiššina nustatyti durpės buvimo.
- Įvertinti vietovę, pvz. aukštupys, loma, etc.
- Poveikis kaimyiniams sklypams, keliams, kitai infrastruktūrai.

Žemėlapiai

geportal.lt english

įveskite paieškos frazę

Žemėlapių turinys

▲ Lietuvos pelkių ir durpynų duomenų rinkinys (LGF 2018 m.)

Melioracinių sistemų būklė (sausintuose durpynuose)

G gera
B bloga
N nurašyta
nd nežinoma

Durpių klodo tipas

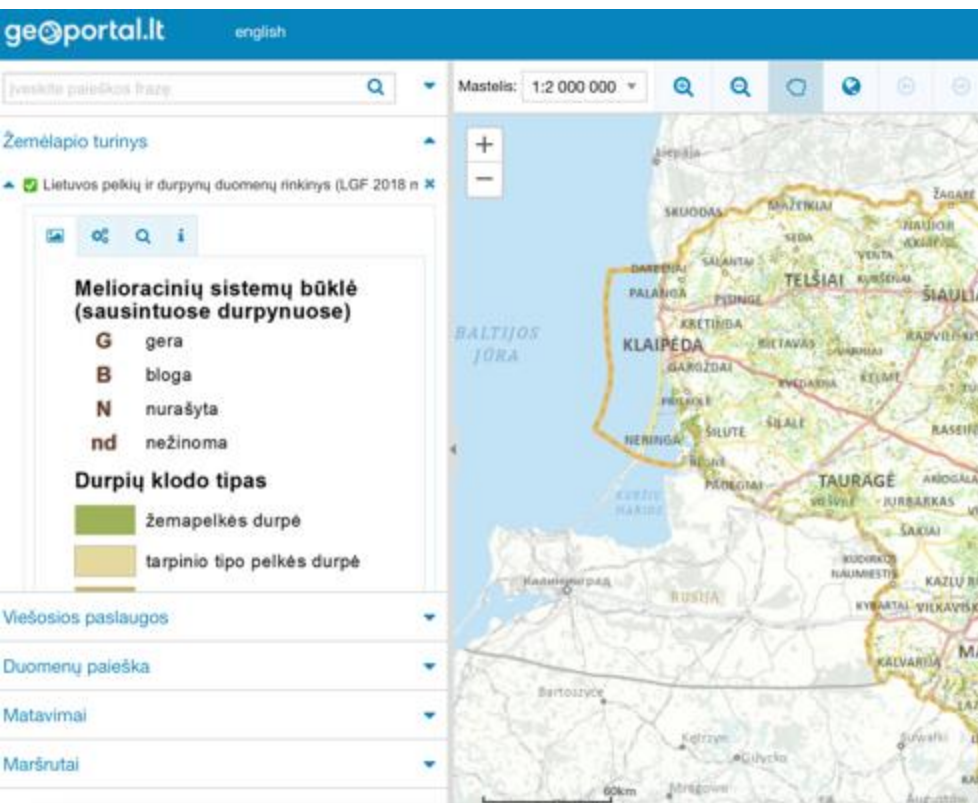
žemapelkės durpė
tarpinio tipo pelkės durpė

Viešosios paslaugos

Duomenų paieška

Matavimai

Maršrutai

Peatlands of Neman Basin

DESIRE - Development of Sustainable Integrated Peatland Management by Restoration and Paludiculture for Nutrient Retention and Other Ecosystem Services in the Neman River Catchment (H2020)

Interreg Baltic Sea Region

EUROPEAN UNION EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

RUSSIAN FINANCIAL SUPPORT OF THE RUSSIAN FEDERATION

baltcf

The project is co-financed by the European Union under the European Regional Development Fund and the Baltic Sea Conservation Foundation.

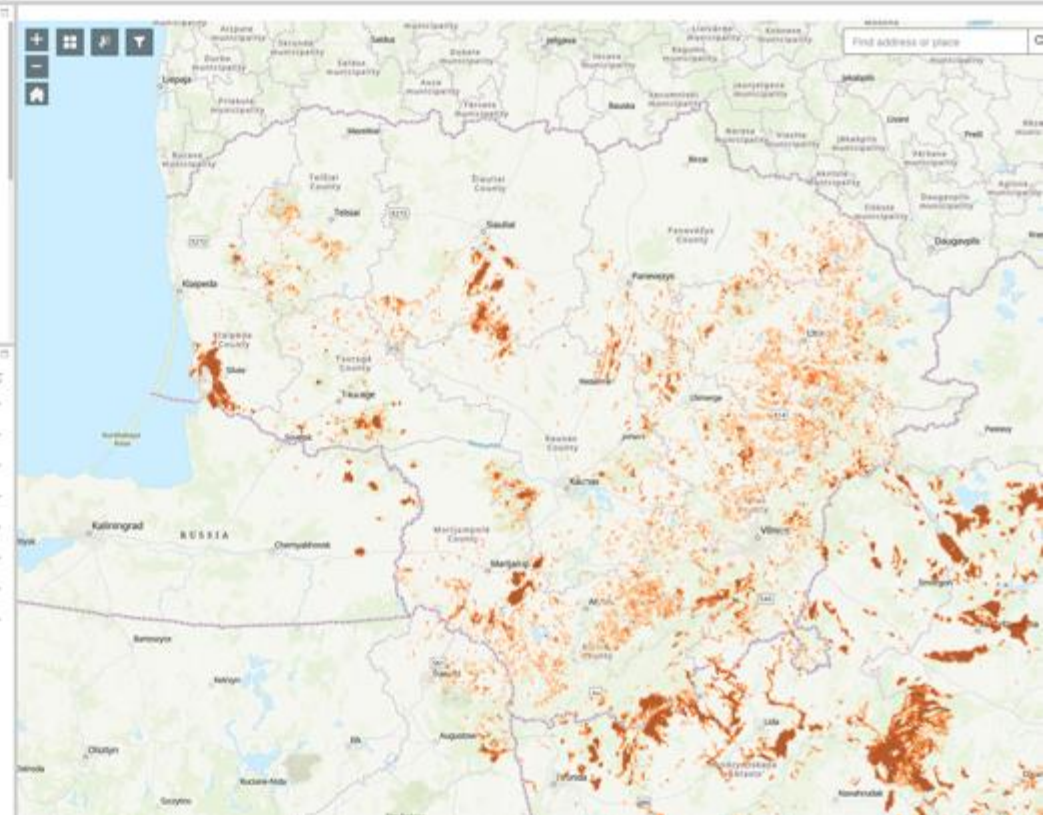
Interactive database of peatlands in the Neman catchment is a part of Baltic Sea Interreg project "DESIRE" actions, which aims to support peatland management to improve water quality in the Neman river basin (and thus the Baltic Sea) and to restore other ecosystem functions. The database contains maps of peatlands with main attributes within the Neman catchment from Lithuania, Belarus, Poland and Russia. The results of strategic level gap analysis (Gap Analysis) is the comparison of actual performance with potential or desired performance (showing indices of disturbance level, and assessment of potential of restoration (or applying paludiculture) should support decision makers in spatial planning at both the strategic and tactical levels.

For more information about the project please visit:
<https://www.desire-peatlands.eu/en/gap-analysis/index.php>

Created by:

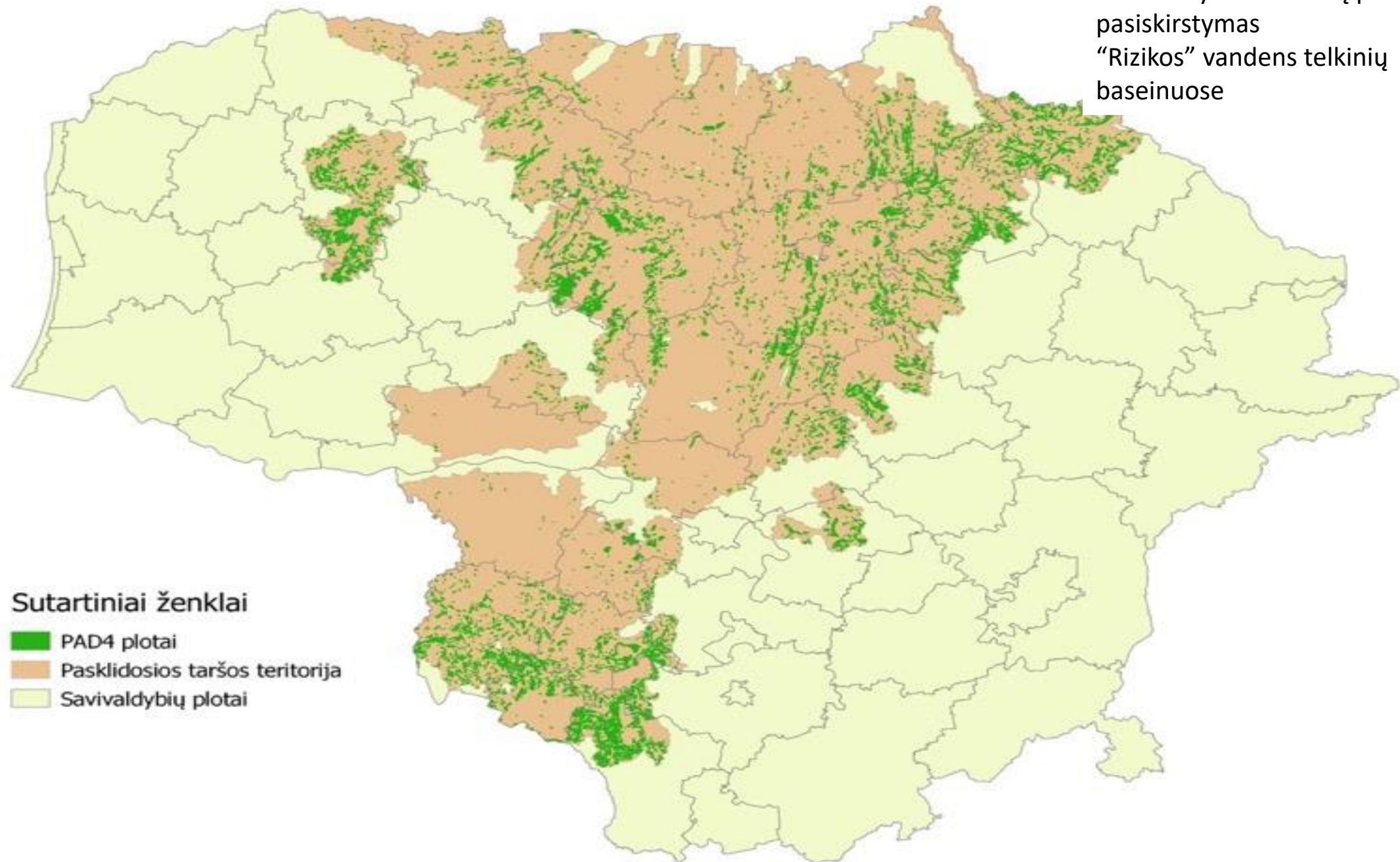
Layer List

- ☐ Neman sub-basin
- ☒ Peatlands
- ☐ Paludiculture (2017)
- ☐ Location of peatlands
- ☐ Peatlands for restoration
- ☐ Hotspot analysis: core peatland areas
- ☒ Total area of peatlands (1 km sq)
- ☐ Protected peatlands (1 km sq)

www.neman-peatlands.eu

Pelkininkystei tinkamų pelkių
pasiskirstymas
“Rizikos” vandens telkinių
baseinuose

2 Etapas - priešprojektiniai pasiūlymai

- Atsižvelgti į galimybę atkurti hidrologinį režimą, kokiomis priemonėmis (užtūros, slenksčiai, šliuzai-regulatoriai, drenažo pertvarkymas)
- Gamtotvarkos darbų poreikis: sumedėjusios augmenijos iškirtimas, akmenų išrinkimas, pralaidų poreikis (jei planuojama toliau ūkiškai naudoti)
- Techninių rodiklių nustatymas: plotas, žemės darbų apimtis m³, etc.

Baisogala: Kemerų kaimo pelkė (loma, 7 ha) , 1 savininkas
60 ha baseino plotas (pakankamai didelis)

Liepakojų pelkė Žuvinto Biosferos rezervate: 1 savininkas (valstybinė žemė, 70 ha baseino plotas (pakankamai didelis), teritorija gana lygi, Todėl pastačius vieną užtvanką pasitvenks didelis plotas

3 etapas - projektavimas I

jei nėra melioracinių statinių

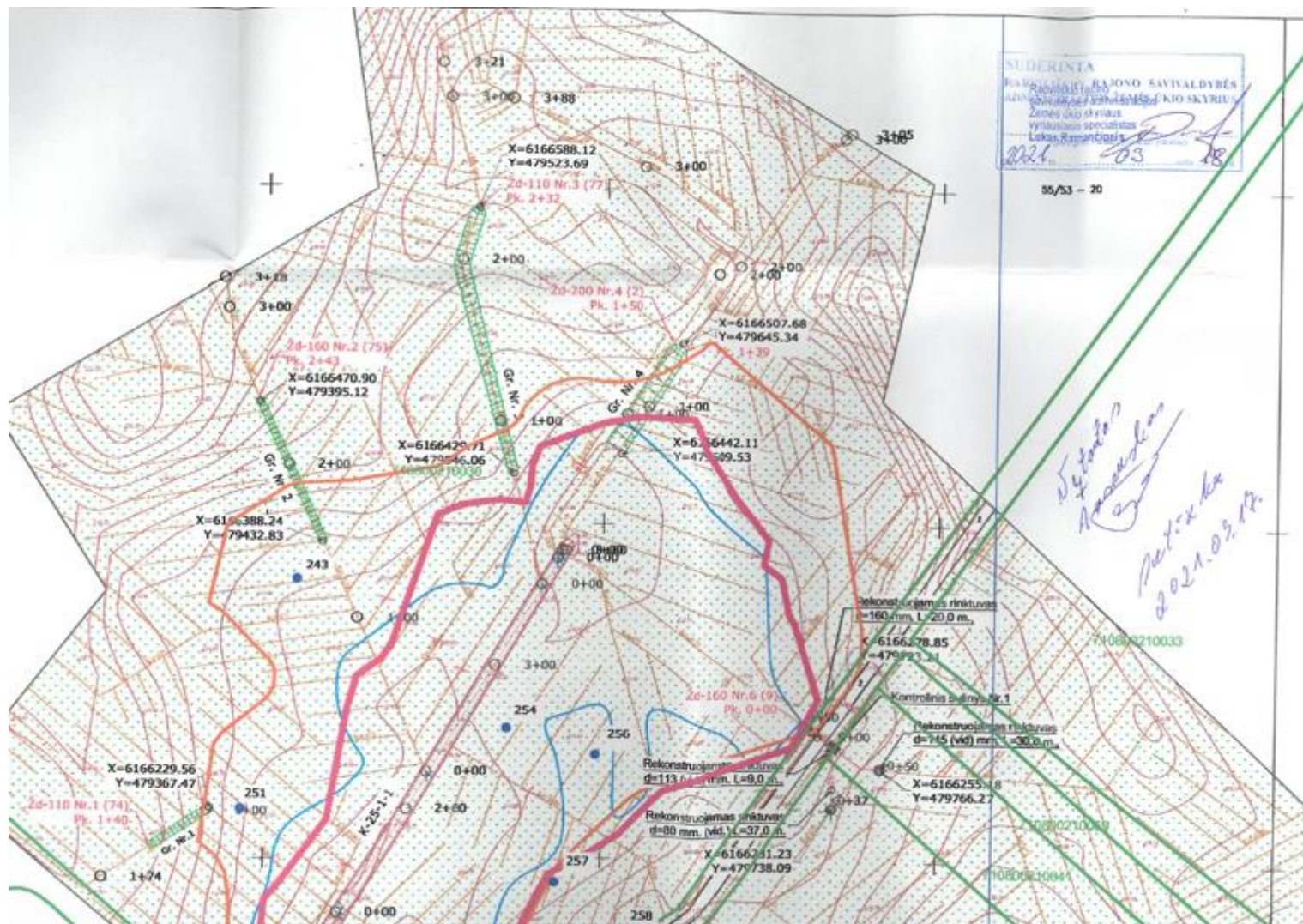
- Derinimas – ar nėra spec. sąlygų, arba “kaimynų”, ar kitokių apribojimų.
- Projektuojamas I grupės nesudėtingas statinys, rengiamas supaprastintas projektas, naudojimo paskirtis – hidrotechnikos statiniai. Statybos rūšis - nauja statyba .
- Sudėtinės projekto dalys pagal Statybos techninį reglamentą:
 - Bendroji hidrotechninė dalis su aiškinamuoju raštu, situacijos aprašymu, projektiniais sprendiniais, brėžiniais ir kt.
 - Statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis

3 etapas - projektavimas II

jei yra melioracinių statinių

- Techninių sąlygų vietos savivaldybėje išėmimas
- Projektavimas:
 - Tyrinėjimai: Toponuostrauka, geologija, atkasimai, tyrinėjimai atkasimo metu
 - Projektuojamas I grupės nesudėtingas statinys, techninis darbo projektas, naudojimo paskirtis – hidrotechnikos(melioracijos) statiniai . Statybos rūšis – rekonstravimas
- Sudėtinės projekto dalys pagal Statybos techninį reglamentą:
 - Bendroji hidrotechninė dalis su aiškinamuoju raštu, situacijos aprašymu, projektiniais sprendiniais, techniniais rodikliais ir kt.
 - Statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis
- Suderinimas su savininku, kaimynais, savivaldybe
- **Leidimo gavimas Info statyboje**

Būtina tinkama projektuotojo kvalifikacija:
Melioracijos statinių projektavimui išduotas atestatas

Statytojas:	VšĮ Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas
Objektas:	Melioracijos statinių rekonstravimas Radviliškio raj. Baisogalos kadastrinėje vietovėje įrengiant šlapynę
Naudojimo paskirtis:	Melioracijos statiniai
Adresas:	Radviliškio raj. Baisogalos kadastrinė vietovė
Statybos rūšis:	Rekonstravimas
Statinio kategorija:	I gr. nesudėtingas statinys
Stadija:	Techninis darbo projektas
Dalis:	Melioracinė dalis
Tomas:	II
Komplekso žymuo:	SR2021-008-TPD-MD

Kvalifikacijos atestato Nr.	Pareigos	Parašas	Pavardė
	Direktorius		K. Mickevičius
Nr. S-685-PmAT	Projekto vadovas		K. Mickevičius
	Projektavo		G. Kazlauskas

4 etapas – įgyvendinimas

- Darbų pirkimas pagal suderintą projektą.
- Patartina pasirinkti patirtį turinčią įmonę (melioracijos įmonės tinka, nes moka nusausinti, tai moka ir sudrėkinti).
- Darbų metu būtina techninė priežiūra, taip pat patyrusio specialisto patarimai.
- Idealu būtų turėti galimybę finansuoti nenumatytus darbus, kurių visada atsiranda, ypač didesniuose objektuose.

Pertvarkytas
drenažas

Spraustasienių
užtvara (plastikinė)

Aukštapelkių tvenkimai – 100 ha plote Pūsčios telmologinis draustinis
LIFE PEAT RESTORE
Reduction of CO₂ emissions by restoring degraded peatlands in Northern European Lowland
LIFE15 CCM/DE/000138

Pavyzdys – kiminių atsodinimo infrastruktūra

5 etapas - Monitoringas

- Ar atsikūrė pelkė, parodo pelkių augalai.
- Visa kita: automatiniai logeriai, specialūs dujų matavimai – yra brangu, ir orientuota į mokslą, o ne praktinį ūkinį pritaikymą.

Ko siekiam, geri pvz.

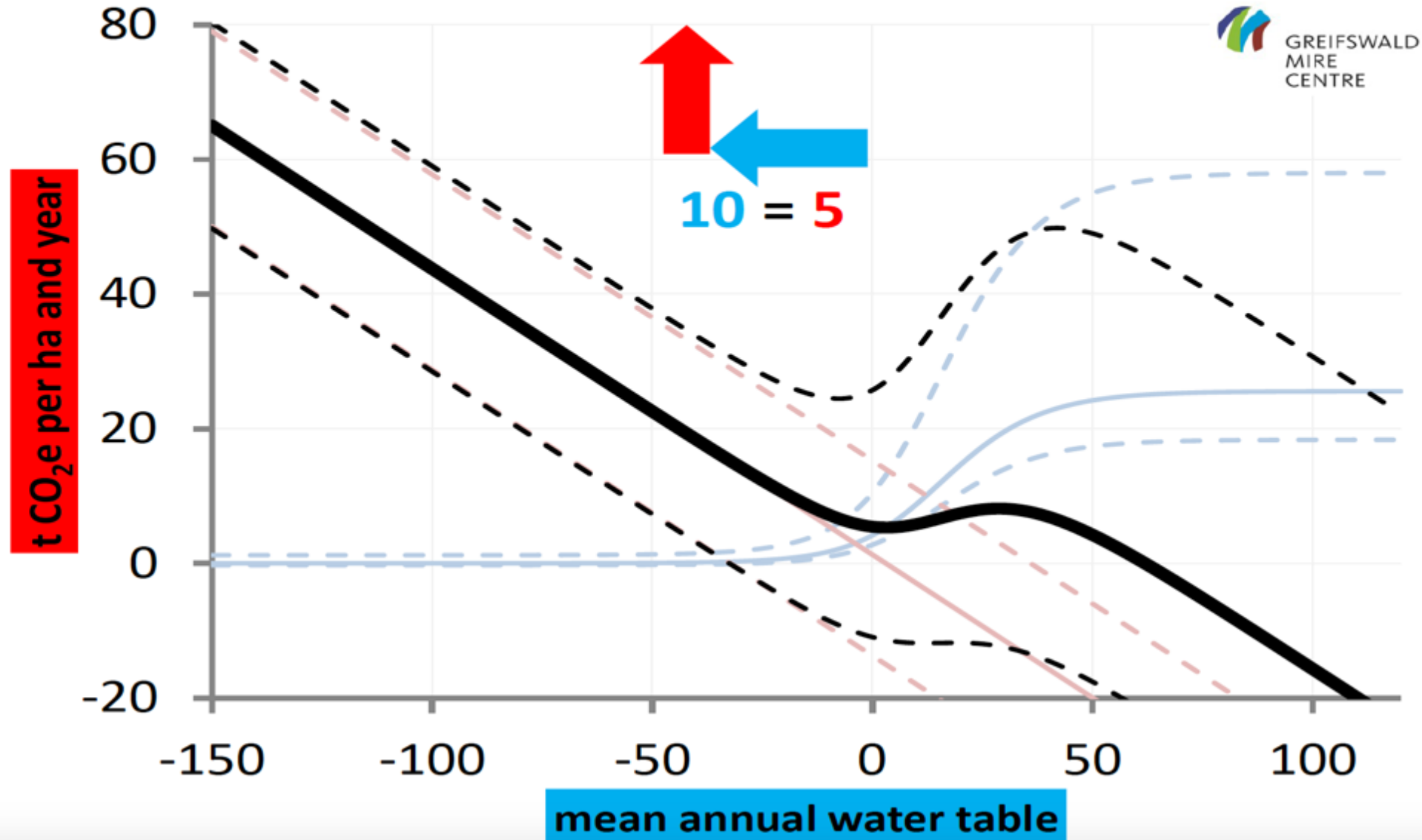

Vanduo didžiąją metų dalį arti paviršiaus, apie -10, nuo paviršiaus.

Vasarą tiek natūraliai išgaruoja, tiek turi būti sudaryta galimybė nužeminti vandens lygį, nes kitu atveju gresia Išmirkimas+metano emisijos.

Deeper water table → more greenhouse gas emissions:
In C-Europe: every 10 cm deeper → 5 tons per ha more,

Išvados

- Techninis projektavimas reikalauja specifinių žinių, kvalifikacijos, derinimų su įstaigomis.
- Pelkių atkūrimas – tai statyba, su atitinkamų leidimų gavimais ir kt.
- Monitoringą reikėtų parinkti kuo paprastesnį.
- Naujas projektas kartu su Žemės ūkio rūmais, skirtas organinės anglies kaupimui: mokymai ūkininkams, žemės savininkams, apie pelkių atkūrimą, pelkininkystę (kartu su Vokietijos ir Baltijos šalių partneriais EUKI).